

Jak vybrat stovky studentských prací

Tento článek popisuje řešení na první pohled naprosto triviálního problému. Pokud si jej však přečtete, může vám jako vyučujícímu ušetřit množství času a nervů a vašim studentům zjednodušit administrativu.

Studenti v průběhu celého studia musejí odevzdávat nezanedbatelné množství samostatných prací. Na technických fakultách se předpokládá, že formát naprosté většiny prací je elektronický, což s sebou přináší kromě výhod i některé nevýhody.

I když budeme diskutovat pouze problematiku fyzického přesunu souborů z počítače studenta na počítač vyučujícího, zjistíme, že počet problémů je poměrně značný. Tyto problémy se zvětšují s počtem studentů a paradoxně se zvětšují i se stoupajícími počítačovými dovednostmi studentů, protože ti pak využívají více různorodých možností.

Budeme-li tedy uvažovat, že zadání od vyučujícího je poměrně vágně formulováno jako: "Odevzdáte mi soubor(y) s prací", pak se vyučující při praktickém odevzdání setká např. s následujícími problémy:

Zaslání pomocí e-mailu: Odesílatel e-mailu není zřejmý, protože se student zapomněl podepsat a jeho e-mailová adresa je typu "blackEagle@webmail.com". Student poslal v průběhu času několik opravených řešení, přičemž to platné je předposlední. Student poslal každý soubor zvlášť (nezabalil je do jednoho komprimovaného souboru). Student do komprimovaného souboru zabalil i objemné soubory navíc, což vyučujícímu přeplní e-mailovou schránku. Student zapomněl k e-mailu přidat přílohu se soubory.

Předání na disketě: Počítač vyučujícího již nemá disketovou mechaniku. Disketa je vadná.

Předání na CD: Na CD se nachází množství dalších chaoticky pojmenovaných souborů v kořenovém adresáři.

Předání na DVD: Počítač vyučujícího ještě nemá DVD mechaniku.

Předání na zařízení typu Flash memory: Každé toto zařízení vyžaduje instalaci vlastních ovladačů v počítači vyučujícího.

Ukládání souborů do sdíleného adresáře: Dle mínění autora zcela nejhorší způsob. Pokud nejsou jasně vyřešena přístupová práva, studenti navzájem svoje soubory vidí, mohou je přepisovat, nedovoleně používat atd.

Předání přes připravené www rozhraní: Víceméně bezproblémový postup, protože tvůrce www rozhraní již s většinou vyjmenovaných problémů počítal. Problémem pro studenty může být nalezení URL adresy tohoto rozhraní.

Problémy společné všem řešením: Odevzdávané soubory jsou pojmenovány bez rozmyslu, často jménem vyučujícího, takže není jasné, ke kterému studentovi který soubor patří. Student omylem odevzdá svoji samostatnou práci jinému vyučujícímu. Při předání na záznamovém nosiči (disketa, CD, DVD) přes třetí stranu (typicky sekretariát katedry) neexistuje doklad (např. časová známka) odevzdání a často není nosič označen jménem studenta.

Pokud má předmět více než sto studentů, pak tento způsob vybírání samostatných prací rozhodně vyučujícímu čas neušetří.

Je samozřejmé, že vyučující se pokusí dříve či později lépe definovat způsob odevzdání. To s sebou ale přináší následný problém pro studenty, protože každý vyučující preferuje ve svém předmětu jiný způsob, takže studenti jsou zahlceni přemírou informací o různých způsobech odevzdávání.

Tyto problémy by měl komplexně řešit modul ("program", dále portlet), který byl na ZČU připraven v rámci řešení projektu Courseware. Jedná se tedy o využití Portálu ZČU, konkrétně portletu nazvaného "Zápis a odevzdávání prací". Autorem jeho současné verze je Ing. Lukáš Valenta a ideovým otcem první verze je autor tohoto článku. Tento portlet je k dispozici všem vyučujícím ZČU.

Jaký je princip? Poměrně jednoduchý. S využitím informací ve STAGu není problém každému studentovi automaticky vytvořit personalizované www rozhraní pro konkrétní jím zapsané předměty a v rámci tohoto rozhraní pak umožnit i odevzdávání samostatných prací.

Vyučující má automaticky (tj. bez jakýchkoliv dodatečných činností) k dispozici seznam jím vyučovaných předmětů. V nich může jednoduše stanovit, jaké typy prací bude od studentů požadovat. Má k dispozici celou škálu možností. Samozřejmostí je i časové omezení, tzn. od kdy, respektive do kdy, mohou studenti práce odevzdávat. Jednotlivá nastavení jsou velmi podrobně popsána v nápovědě, a to včetně ilustrativních příkladů.

Pokud vyučující nastaví možnost odevzdávání studentských prací, studenti mohou odevzdávat své samostatné práce přes jednoznačně specifikované místo (tj. Portál), jasně specifikovaným způsobem, který jim stačí vysvětlit pouze jedenkrát na začátku studia.

Jaké další výhody (kromě jednotného postupu ve všech předmětech) z tohoto způsobu plynou pro studenty?

- Student má možnost kdykoliv a odkudkoliv odevzdat svoje soubory, a to prokazatelným způsobem.

- Každé odevzdání se elektronicky eviduje s časovou známkou, takže v případě vyhrocených sporů o termínu odevzdání lze snadno zjistit skutečný stav věci.

- Portál je "neutrální" místo, kam studenti mohou soubory ukládat (a případně číst) nikoli však mazat. Vyučující může z tohoto místa soubory pouze číst (obecně "stahovat"), ale opět je nemůže mazat. Data v portálu jsou pravidelně zálohována, takže by nemělo dojít a k chceně či nechceně ztrátě souborů.

- Student má na jednom místě kompletní přehled o všech svých odevzdaných pracích ze všech předmětů.

- Je samozřejmé, že student nevidí (tj. nemůže použít) soubory svých kolegů, což v případě ukládání souborů do nějakého sdíleného adresáře nelze zajistit.

Jaké výhody z tohoto způsobu má vyučující?

- Podstatná je ta, že si může odevzdané práce jednoduše převzít ("stáhnout"), buď pro jednotlivé studenty individuálně, nebo hromadně v komprimované podobě pro celý předmět na svůj počítač. Samozřejmě, že komprimovaná podoba v sobě udržuje informaci o identitě jednotlivých studentů, takže je vyloučeno, aby se nějaké studentské soubory pomíchaly s jinými apod.

- Je možné nechat si zobrazit jen některé studenty nebo soubory odevzdané jen v určitém časovém rozmezí a ty pak "stáhnout".

- Může časově omezit odevzdávání.

Autor článku tento způsob využívá k všeobecné spokojenosti ve dvou svých předmětech od roku 2005/06. Systém již použily stovky studentů v každém předmětu a bylo pomocí něj vybráno několik tisíc studenty odevzdaných souborů.

Chcete-li si tento portlet prohlédnout, stačí zadat ve vašem oblíbeném internetovém prohlížeči *moje.zcu.cz* a přihlásit se. Pak stisknutím na záložku "Moje Studium" (v případě studenta) nebo "Moje Výuka" (v případě učitele) se vám v levém sloupečku objeví nabídka, ze které zvolíte "Odevzdávání prací".

Na závěr článku by mělo jednoznačně zaznít, že chce-li popisovaný způsob odevzdávání a vybírání prací vyučující využít, pak tento způsob **musí aktivovat**. Pokud z jakýchkoliv důvodů nechce tento systém využít, nemusí provádět naprosto nic.

Doc. Pavel Herout, KIV FAV